

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Salutation

¹ Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ* διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσω,† καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ² Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Some concentrated theology

A paean of doctrinal praise

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ. ⁴ καθὼς‡ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ, ⁵ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ⁶ εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ § ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ. ⁷ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον* τῆς

* **1:1** ιησου χριστου **f**³⁵ **KA** [98%] **RP,HE,OC,TR,CP** | **21** **ϕ**⁴⁶**B** [2%] **NU** † **1:1** εν εφεσω **f**³⁵ (A) (99.2%) **RP,HE,OC,TR,CP[NU]** | — (**ϕ**⁴⁶)**KB** (0.8%) ‡ **1:4** καθως **rell** | **1** και **OC** § **1:6** εν η **f**³⁵ [97%] **RP,HE,OC,TR,CP** | ης **ϕ**⁴⁶**KA,B** [3%] **NU** * **1:7** τον πλουτον **f**³⁵ [97%] **RP,HE,OC,TR,CP** | το πλουτος **ϕ**⁴⁶**KA,B** [3%] **NU** | one other reading

χάριτος αὐτοῦ, ⁸ ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, ⁹ γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ, ¹⁰ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ —τὰ ἐπὶ† τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς—ἐν αὐτῷ, ¹¹ ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ¹² εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς‡ δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· ¹³ ἐν ᾧ καὶ ἡμεῖς§ ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας —τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν· ἐν ᾧ, καὶ πιστεύσαντες, ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ, ¹⁴ ὅς* ἐστὶν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

Some doctrinal praying

¹⁵ Διὰ τοῦτο κάγῳ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,† ¹⁶ οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεΐαν

† **1:10** ἐπι **f**³⁵ **ϐ**⁴⁶ **κ****B** [70%] RP,HE,OC,NU | εν A [28%] CP | τε εν [2%] TR ‡ **1:12** τῆς **f**³⁵ A [30%] TR | — **κ****B** [70%] RP,HE,OC,CP,NU § **1:13** ἡμεῖς **f**³⁵ A [60%] | υμεῖς **ϐ**⁴⁶ **κ****B** [40%] RP,HE,OC,TR,CP,NU * **1:14** ος **f**³⁵ **κ** [90%] RP,HE,OC,TR,CP | ο **ϐ**⁴⁶ **A**,**B** [10%] NU † **1:15** αγαπην την εις παντας τους αγιους **f**³⁵ (94.4%) RP,HE,OC,TR,CP,NU | 3456 **ϐ**⁴⁶ **κ****A**,**B** (1.3%) | 34561 (3.8%) | three other variants (0.5%) (The 'Alexandrian' variant is an easy case of homoioteleuton.)

ὕμῶν‡ ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου·
 17 ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα
 σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει
 αὐτοῦ, 18 πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς
 τῆς καρδίας§ ὑμῶν,* εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς
 τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ†
 τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, 19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον
 μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς
 πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους
 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ 20 ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ
 Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν‡ νεκρῶν
 καὶ ἐκάθισεν§ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς
 ἐπουρανίοις, 21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ
 ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος —
 καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ
 μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
 μέλλοντι. 22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς
 πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ
 πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, 23 ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα
 αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ* πάντα ἐν πᾶσιν
 πληρουμένου.

‡ **1:16** ὑμων **f**³⁵ (94%) RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶ **κ**A,B (5%) NU |
 two other readings (1%) § **1:18** καρδιας *rell* | διανοιας [5%]
 TR * **1:18** ὑμων **f**³⁵ **κ**A [98%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — **ϕ**⁴⁶ **B**
 [2%] † **1:18** και **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶ **κ**A,B [3%] NU
 ‡ **1:20** των **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ [80%] RP,HE,CP | — **κ**A,B [20%] OC,TR,NU
 § **1:20** εκαθισεν **f**³⁵ (86%) RP,HE,OC,TR,CP | εκαθησεν (4.3%) |
 καθισας **ϕ**⁹² **B** (5.1%) NU | καθισας (1.3%) | καθισας αυτον **κ**A
 (2.5%) | two other variants (0.6%) * **1:23** τα *rell* | — [5%] TR

2

Our position in Christ

1 Καὶ ὑμᾶς,* ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἀμαρτίαις,† 2 ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε, κατὰ τὸν Αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας· 3 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιῶντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἤμεν‡ τέκνα φύσει§ ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. 4 Ὁ δὲ Θεός—πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, 5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν—συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι) 6 καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 7 ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον* τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 8 Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, διὰ τῆς† πίστεως—καὶ τοῦτο

* 2:1 υμας *rell* | ημας [10%] † 2:1 αμαρτιας **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 1 υμων **ϕ**⁴⁶κΒ [5%] NU | 1 εαυτων A ‡ 2:3 ημεν **f**³⁵ A [98%] RP,HE,OC,TR,CP | ημεθα **ϕ**⁴⁶κΒ [2%] NU | one other reading § 2:3 τεκνα φυσει *rell* | 21 A [9%] | 1 [1%]

* 2:7 τον υπερβαλλοντα πλουτον **f**³⁵ (95.8%) RP,HE,OC,TR,CP | το υπερβαλλον πλουτος **ϕ**⁴⁶A,B (2.7%) NU | omit whole verse or more κ (1.5%) † 2:8 της **f**³⁵ A [96%] RP,HE,OC,TR,CP | — κΒ [4%] NU

οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον— ⁹ οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσεται. ¹⁰ Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ‡ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Once far, now near in Christ

¹¹ Διό, μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε§ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί—οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς (ἐν σαρκὶ χειροποιήτου)— ¹² ὅτι ἦτε ἐν* τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. ¹³ Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγυὸς ἐγενήθητε† ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

Two into one

¹⁴ Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρα ἐν καὶ τὸ μεσοτοιχον‡ τοῦ φραγμοῦ λύσας, ¹⁵ τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίση ἐν ἑαυτῷ§ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον (ποιῶν εἰρήνην), ¹⁶ καὶ ἀποκαταλλάξῃ* τοὺς ἀμφοτέρους

‡ **2:10** ἐπι *rell* | ἐπ [30%] § **2:11** ὑμεῖς ποτε **f**³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 **ϕ**⁴⁶ **κ**_{A,B} [4%] NU | two other readings

* **2:12** ἐν **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | — **κ**_{A,B} [2%] NU

† **2:13** ἐγγυς ἐγενήθητε **f**³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 (**ϕ**⁴⁶) **κ**_{A,B} [4%] NU ‡ **2:14** μεσοτοιχον *rell* | μεσοτυχον [10%]

§ **2:15** ἐαυτῷ **f**³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | αὐτῷ **ϕ**⁴⁶ **κ**_{A,B} [4%]

NU * **2:16** ἀποκαταλλάξῃ *rell* | ἀποκαταλλάξει [10%]

ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ (ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ). ¹⁷ Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ἡμῖν,† τοῖς μακρὰν καὶ‡ τοῖς ἐγγύς, ¹⁸ ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα.

¹⁹ Ἄρα οὖν, οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ§ συμπολιῖται τῶν ἀγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ²⁰ ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος* ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.† ²¹ ἐν ᾧ πᾶσα‡ οἰκοδομὴ, συναρμολογουμένη, αὕξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ. ²² ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

The 'secret' revealed to Paul

3

¹ Τούτου χάριν ἐγώ, Παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ* ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν†—
² εἶ γε‡ ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς,

† **2:17** ημιν **f**³⁵ [40%] | υμιν **ϕ**⁴⁶ **κA,B** [60%] **RP,HE,OC,TR,CP,NU**
‡ **2:17** και **f**³⁵ (93.4%) **RP,HE,OC,TR,CP** | 1 ειρηνην **ϕ**⁴⁶ **κA,B** (6.3%) **NU** | — (0.3%) § **2:19** αλλα **f**³⁵ [95%] **RP,HE,OC,TR,CP** | 1 εστε **κB** [1%] **NU** | αλλ εστε **A,C** [3%] | 1 και [1%] * **2:20** οντος *rell* | οντως [10%] † **2:20** αυτου ιησου χριστου **f**³⁵ **C** [96%] **RP,HE,OC,TR,CP** | 132 **A,B** [3%] **NU** | του 3 **κ** [1%] ‡ **2:21** πασα **f**³⁵ **κB** [95%] **RP,HE,OC,CP,NU** | 1 η **A,C** [5%] **TR** * **3:1** ιησου **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **A,B(C)** [97%] **RP,HE,OC,TR,CP[NU]** | — **κ** [3%] † **3:1** των εθνων *rell* | — **CP** ‡ **3:2** ειγε *rell* | 1 και **CP**

3 ὅτι§ κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν* μοι τὸ
 μυστήριον (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ,
 4 πρὸς ὃ δύνασθε, ἀναγινώσκοντες, νοῆσαι
 τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ),
 5 ὃ† ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς υἱοῖς
 τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
 ἀγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν‡
 Πνεύματι·§ 6 εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα
 καὶ σύσσωμα καὶ συμμετόχα τῆς ἐπαγγελίας
 αὐτοῦ* ἐν τῷ Χριστῷ† διὰ τοῦ εὐαγγελίου,
 7 οὗ ἐγενόμην‡ διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς
 χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθειῶσαν§ μοι κατὰ
 τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοί, τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων* ἀγίων,
 ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν† τοῖς ἔθνεσιν
 εὐαγγελισασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον‡
 τοῦ Χριστοῦ, 9 καὶ φωτίσαι πάντας§

§ 3:3 ὅτι f³⁵ κA,C [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — p⁴⁶B
 [1%] * 3:3 ἐγνώρισεν f³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | ἐγνώρισθη
 p⁴⁶κA,B,C [5%] NU † 3:5 ο f³⁵ p⁴⁶κA,B,C [95%] RP,HE,OC,NU
 | 1 εν [5%] TR,CP ‡ 3:5 εν *rell* | — CP § 3:5 πνευματι
 f³⁵ p⁴⁶κA,B,C [85%] RP,HE,OC,TR,NU | 1 αγιω [15%] CP * 3:6
 αυτου f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — p⁴⁶κA,B,C [3%] NU † 3:6
 τω χριστω f³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | 2 ιησου p⁴⁶κA,B,C
 [4%] NU ‡ 3:7 ἐγενομην f³⁵ C [96%] RP,HE,OC,TR,CP |
 ἐγενηθην p⁴⁶κA,B [4%] NU § 3:7 την δοθεισαν f³⁵ [95%]
 RP,HE,OC,TR,CP | της δοθεισης p⁴⁶κA,B,C,I [5%] NU * 3:8
 παντων f³⁵ p⁴⁶κA,B,C [95%] RP,HE(CP)NU | 1 των [5%] OC,TR
 (CP omits αγιων.) † 3:8 εν f³⁵ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | —
 p⁴⁶κA,B,C [2%] NU ‡ 3:8 τον ανεξιχνιαστον πλουτον f³⁵
 [98%] RP,HE,OC,TR,CP | το ανεξιχνιαστον πλουτος p⁴⁶κA,B,C
 [2%] NU § 3:9 παντας f³⁵ p⁴⁶B,C [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU]
 | — κA [1%]

τίς ἡ οἰκονομία* τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·†
 10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ,
 11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἦν ἐποίησεν ἐν· Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, 12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν§ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. 13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν* ἐν ταῖς θλίψεσιν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἧτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Prayer

14 Τούτου χάριν κάμπω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,† 15 ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, 16 ἵνα δώη· ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον§ τῆς δόξης αὐτοῦ· δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον· 17 κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν

* 3:9 οἰκονομία f³⁵ ρ⁴⁶κA,B,C [90%] RP,HE,OC,TR,CP | κοινωνία [10%] TR † 3:9 δια ιησου χριστου f³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | — ρ⁴⁶κA,B,C [4%] NU ‡ 3:11 εν f³⁵ κ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | 1 τω ρ⁴⁶A,B,C [2%] NU § 3:12 την f³⁵ C [98%] RP,HE,OC,TR,CP | — ρ⁴⁶κA,B [2%] NU * 3:13 εκκακειν f³⁵ C [98%] RP,HE,OC,TR,CP | εγκακειν (ρ⁴⁶)κ(A,B) [2%] NU † 3:14 του κυριου ημων ιησου χριστου f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — ρ⁴⁶κA,B,C [3%] NU ‡ 3:16 δωη f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | δω ρ⁴⁶κA,B,C [3%] NU § 3:16 τον πλουτον f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | το πλουτος ρ⁴⁶κA,B,C [3%] NU

ἀγάπη ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ¹⁸ ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι (σὺν πᾶσιν τοῖς ἀγίοις) τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος.* ¹⁹ γινῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ — ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ Πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

²⁰ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, ²¹ αὐτῷ ἢ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ[†] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Putting the theology into practice

4

Unity

¹ Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, ² μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος,* μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, ³ σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ⁴ Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα (καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν),[†]

* **3:18** βαθος και υψος **f**³⁵ **κA** (93.9%) **RP,HE,OC,TR,CP** | 321 **φ**⁴⁶**B,C,I** (5.8%) **NU** | two other variants (0.3%) † **3:21** εκκλησια **f**³⁵ [95%] **RP,HE,OC,TR,CP** | 1 και **φ**⁴⁶**κA,B,C** [5%] **NU** * **4:2** πραοτητος **f**³⁵ **A** [98%] **RP,HE,OC,TR,CP** | πραυτητος **κB,C** [2%] **NU** † **4:4** υμων *rell* | ημων **CP**

⁵ εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, ⁶ εἷς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.‡

Building up the body

⁷ Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. ⁸ Διὸ λέγει, «Ἀναβάς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ § ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.» ⁹ (Τὸ δὲ <ἀνέβη> τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον* εἰς τὰ κατώτερα μέρη† τῆς γῆς; ¹⁰ Ὁ καταβάς αὐτός ἐστὶν καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.) ¹¹ Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, ¹² πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ¹³ μέχρι καταντήσομεν‡ οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. ¹⁴ ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβεῖα τῶν

‡ **4:6** ἡμιν **f**³⁵ [90%] RP,HE,OC,CP | ὑμιν [5%] TR | — **ϕ**⁴⁶ **κ**_{A,B,C} [5%] NU   § **4:8** καὶ **f**³⁵ **B,C** [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶ **κ**_A [3%] NU   * **4:9** πρῶτον **f**³⁵ **B** (96.3%) RP,HE,OC,TR,CP | πρῶτερον (0.7%) | — (**ϕ**⁴⁶) **κ**_{A,C,I} (3%) NU   † **4:9** μέρη **f**³⁵ **κ**_{A,B,C} [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — **ϕ**⁴⁶ [1%]   ‡ **4:13** καταντησομεν **f**³⁵ [50%] CP | καταντησωμεν **ϕ**⁴⁶ **κ**_{A,B,C} [50%] RP,HE,OC,TR,NU

ἀνθρώπων ἐν πανουργία πρὸς τὴν μεθοδεῖαν[§] τῆς πλάνης· ¹⁵ ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός·* ¹⁶ ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὐξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται[†] εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Put away the old, put on the new

¹⁷ Τοῦτο οὖν, λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ· μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ[‡] ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ¹⁸ ἐσκοτισμένοι[§] τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, ¹⁹ οἷτινες, ἀπηληγότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ²⁰ Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν— ²¹ εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε (καθὼς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ)· ²² ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον (τὸν

§ 4:14 μεθοδεῖαν f³⁵ C [80%] RP,HE,OC,TR,NU | μεθοδιαν κB [20%] CP | μεθοδιας A | one other reading * 4:15 ο χριστος f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | 2 κA,B,C [3%] NU | του χριστου ϕ⁴⁶ † 4:16 ποιειται *rell* | ποιηται CP ‡ 4:17 λοιπα f³⁵ (91.8%) RP,HE,OC,TR,CP | — ϕ⁴⁶ κA,B,I (5.3%) NU | part of a long omission (2.8%) § 4:18 εσκοτισμενοι f³⁵ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | εσκοτωμενοι ϕ^{46,49} κA,B,I [2%] NU

φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης),
 23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν,
 24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν
 κατὰ Θεὸν κτισθέντα, ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
 ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

Practical instruction

25 Διό, ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε*
 ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
 ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. 26 Ὁργίζεσθε
 καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω
 ἐπὶ τῷ† παροργισμῷ ὑμῶν, 27 μηδὲ‡ δίδοτε
 τόπον τῷ διαβόλῳ. 28 Ὁ κλέπτων μηκέτι
 κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος
 τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν,§ ἵνα ἔχη μεταδιδόναι
 τῷ χρεΐαν ἔχοντι. 29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ
 τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ’*
 εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομήν, τῆς χρεΐας,
 ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. 30 Καὶ μὴ
 λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν
 ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.
 31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ
 καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ’ ὑμῶν, σὺν πάσῃ
 κακίᾳ. 32 Γίνεσθε δὲ† εἰς ἀλλήλους χρηστοί,

* 4:25 λαλεῖτε *rell* | 1 την [10%] † 4:26 τω **f**³⁵ [99%]
 RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — **ϕ**⁴⁹ **KA,B** [1%] ‡ 4:27 μηδε **f**³⁵
ϕ⁴⁶ **KA,B** [85%] RP,HE,OC,CP,NU | μητε [15%] TR § 4:28 το
 αγαθον ταις χερσιν **f**³⁵ (71.7%) RP,HE,OC,TR | 123 ιδιαις 4 (16%)
 CP | 12 εν 34 (2%) | 3412 **ϕ**^{46,49} **B,I** (1.5%) | 3 ιδιαις 412
KA (7%) [NU] | 12 (0.8%) | four other variants (1%) * 4:29
 αλλ *rell* | αλλα B [1%] NU † 4:32 δε **f**³⁵ **ϕ**⁴⁹ **KA** [96%]
 RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — **ϕ**⁴⁶ **B** [3%] | ουν [1%]

εὐσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ[‡] ἐχαρίσατο ὑμῖν. §

5

Walk in love

¹ Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά, ² καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. ³ Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία* ἢ † πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν (καθὼς πρέπει ἀγίοις). ⁴ καὶ αἰσχροτήης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία (τὰ οὐκ ἀνήκοντα),[‡] ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. ⁵ Τοῦτο γάρ ἴστε § γινώσκοντες ὅτι· πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης (ὅς* ἐστὶν εἰδωλολάτρης), οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. ⁶ Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις, διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ⁷ Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν ⁸ — ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ.

‡ 4:32 θεος εν χριστω *rell* | χριστος [2%] CP § 4:32 ὑμιν **f**³⁵ **p**⁴⁶ **κA** [35%] TR,NU | ημιν **p**⁴⁹ **B** [65%] RP,HE,OC,CP * 5:3 πασα ακαθαρσια **f**³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 **p**⁴⁶ **κA,B** [3%] NU | 1 [1%] † 5:3 η *rell* | και [10%] ‡ 5:4 τα ουκ ανηκοντα **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | α 2 ανηκεν **p**⁴⁶ **κA,B** [3%] NU § 5:5 ιστε **f**³⁵ **p**⁴⁶ **κA,B** [30%] NU | εστε [70%] RP,HE,OC,TR,CP * 5:5 ος **f**³⁵ **A** [96%] RP,HE,OC,TR,CP | ο **p**⁴⁶ **κB** [4%] NU

Walk in light

Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε ⁹ (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος[†] ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ), ¹⁰ δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. ¹¹ Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. ¹² (Τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶν καὶ λέγειν.) ¹³ Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται, πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶν. ¹⁴ Διὸ λέγει· «Ἐγειραι,[‡] ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάσει σοι ὁ Χριστός.»

Walk in wisdom

¹⁵ Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς[§] περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ’ ὡς σοφοί, ¹⁶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. ¹⁷ Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες* τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. ¹⁸ Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία· ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, ¹⁹ λαλοῦντες ἑαυτοῖς[†] ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες

† 5:9 πνευματος f³⁵ p⁴⁶ (94.2%) RP,HE,OC,TR,CP | φωτος p⁴⁹ κA,B,I (5.3%) NU | three other variants (0.5%) ‡ 5:14 εγειραι f³⁵ [80%] TR,CP | εγειρε p⁴⁶ κA,B [20%] RP,HE,OC,NU § 5:15 πως ακριβως f³⁵ (A) [97%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 p⁴⁶ κB [3%] NU * 5:17 συνιεντες f³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | συνιετε p⁴⁶ κA,B [3%] NU | συνιοντες [1%] † 5:19 εαυτοις f³⁵ κA [98%] RP,HE,OC,TR,CP | 1 εν p⁴⁶ B [2%] [NU]

καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ[‡] ὑμῶν τῷ Κυρίῳ·
 20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν
 ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ
 Θεῷ καὶ Πατρὶ, 21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις
 ἐν φόβῳ Θεοῦ. §

Relationships within the home

About wives

22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν
 ὑποτάσσεσθε,* ὡς τῷ Κυρίῳ, 23 ὅτι[†] ἀνὴρ
 ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς
 Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας—καὶ αὐτός ἐστιν[‡]
 Σωτὴρ τοῦ σώματος. 24 Ἀλλ' § ὡσπερ* ἡ
 Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως
 καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις[†] ἀνδράσιν ἐν
 παντί.

About husbands

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας
 ἑαυτῶν[‡] καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν

‡ 5:19 ψαλλοντες εν τη καρδια f³⁵ (86.5%) RP,HE,OC,TR,CP
 | 234 (7.8%) | 134 ϣ⁴⁶κΒ (0.8%) NU | 12 ταις καρδιαις A
 (4.5%) | two other variants (0.3%) § 5:21 θεου f³⁵ [70%]
 TR | χριστου ϣ⁴⁶κΑ,Β [30%] RP,HE,OC,CP,NU | ιησου χριστου
 [0.5%] | one other reading * 5:22 υποτασσεσθε f³⁵ (86.2%)
 RP,HE,OC,TR,CP | υποτασσεσθαι (3.5%) | υποτασσεσθωσαν
 κΑ,Ι (9.1%) | υποτασσεσθω (0.7%) | — ϣ⁴⁶Β (alone) NU | one
 other variant (0.2%) † 5:23 οτι f³⁵ ϣ⁴⁶κΑ,Β [85%] RP,HE,CP,NU
 | 1 ο [15%] OC,TR (OC is in small print.) ‡ 5:23 και αυτος
 εστιν f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | 2 ϣ⁴⁶κΑ,Β,Ι^V,048 [3%] NU
 § 5:24 αλλ rell | αλλα Β [1%] NU * 5:24 ωσπερ f³⁵ [95%]
 RP,HE,OC,TR,CP | ως κΑ [3%] NU | οτι ϣ⁴⁶ [1%] | — Β [1%]
 † 5:24 ιδιοις f³⁵ Α [98%] RP,HE,OC,TR,CP | — ϣ⁴⁶κΒ [2%] NU
 ‡ 5:25 εαυτων f³⁵ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | — κΑ,Β,048 [2%] NU
 | one other reading

τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ²⁶ ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος· ἐν ῥήματι, ²⁷ ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν § ἐαυτῷ —ἐνδοξον τὴν ἐκκλησίαν—μὴ ἔχουσιν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ’ ἵνα ἦ ἀγία καὶ ἄμωμος. ²⁸ Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες* ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. ²⁹ Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν· ἀλλὰ† ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος‡ τὴν Ἐκκλησίαν ³⁰ —ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. § ³¹ «Ἄντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν* πατέρα αὐτοῦ† καὶ τὴν‡ μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.» ³² Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς

§ 5:27 αὐτην **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | αὐτος **ϕ**⁴⁶ **κ**A,B [3%] NU * 5:28 οφειλουσιν οι ανδρες **f**³⁵ **κ** [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 1 και 23 **ϕ**⁴⁶ **B** [3%] [NU] | και 231 A,048^V [2%] † 5:29 αλλα **f**³⁵ A,B [60%] CP,NU | αλλ **κ** [40%] RP,HE,OC,TR ‡ 5:29 κυριος **f**³⁵ [80%] RP,HE,OC,TR,CP | χριστος **ϕ**⁴⁶ **κ**A,B,048 [20%] NU § 5:30 εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστων αυτου **f**³⁵ (93.3%) RP,HE,OC,TR,CP | 12345789 (2.5%) | 56789 (0.5%) | — **ϕ**⁴⁶ **κ**A,B,048 (2.3%) NU | six other variants (1.3%) (The omission is a not very difficult case of homoioteleuton.) * 5:31 τον **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **κ**A,048 [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — B [1%] † 5:31 αυτου **f**³⁵ A [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶ **κ**B [3%] NU ‡ 5:31 την **f**³⁵ **ϕ**⁴⁶ **κ**A,048 [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — B [1%]

Χριστὸν καὶ εἰς[§] τὴν Ἐκκλησίαν.

³³ Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα* ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

6

About children

¹ Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ,* τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. ² «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα»—ἧτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη[†] ἐν ἐπαγγελίᾳ— ³ «ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.» ⁴ Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ'‡ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

About slaves and masters

⁵ Οἱ δούλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα[§] μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότητι τῆς* καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ. ⁶ μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν,[†] ὡς ἄνθρωπάρεσκοι,

§ 5:32 εἰς f³⁵ p⁴⁶ κA [85%] RP,HE,OC,TR,CP,NU | — B [15%]

* 5:33 καθ' ἕνα *rell* | καθένα f³⁵ (I include this for the record and so as not to lose sight of it, but since there is evidently no difference in meaning I stay with the conventional spelling. Since the shift from τ to θ is caused by aspiration, there is no ambiguity). * 6:1 ἐν κυρίῳ f³⁵ p⁴⁶ κA, I^V [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — B [1%] † 6:2 ἐντολὴ πρώτη *rell* |

21 CP ‡ 6:4 ἀλλ *rell* | ἀλλα κA, B [2%] NU § 6:5 κυριοὶς κατὰ σάρκα f³⁵ p⁴⁶ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 231 κA, B [5%] NU

* 6:5 τῆς f³⁵ p⁴⁶ A, B [80%] RP,HE,OC,TR,NU | — κ [20%] CP

† 6:6 ὀφθαλμοδουλίαν f³⁵ [40%] OC, NU | ὀφθαλμοδουλίαν κA, B [60%] RP,HE,TR,CP

ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ‡ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, ⁷ μετ' εὐνοίας δουλεύοντες, § τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἄνθρωποις, ⁸ εἰδότες ὅτι ὁ ἕαν τι ἕκαστος* ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται† παρὰ τοῦ‡ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

⁹ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν § ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία* οὐκ ἔστιν παρ' † αὐτῷ.

Spiritual warfare

¹⁰ Τὸ λοιπόν,‡ ἀδελφοί μου, § ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. ¹² Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας

‡ **6:6** του **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | — **κ**A,B [5%] NU § **6:7** δουλευοντες **f**³⁵ [70%] TR | 1 ως **κ**A,B [30%] RP,HE,OC,CP,NU
 * **6:8** ο εαν τι εκαστος **f**³⁵ [91%] RP,OC,TR,CP | 234 [4%] HF | 412 A [4%] | 423 B,NU | two other readings **κ** † **6:8** κομιεεται **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | κομισεται **ϕ**⁴⁶**κ**A,B [3%] NU ‡ **6:8** του **f**³⁵ [90%] RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶**κ**A,B [10%] NU § **6:9** υμων αυτων **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR | 2 και 1 **ϕ**⁴⁶**A**,B [4%] NU | εαυτων και 1 **κ** [1%] | 1 και 2 CP * **6:9** προσωποληψια *rell* | προσωποληψια **κ**A,B [2%] NU † **6:9** παρ *rell* | εν [10%] ‡ **6:10** το λοιπον **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | του λοιπου **ϕ**⁴⁶**κ**A,B,I [3%] NU § **6:10** αδελφοι μου **f**³⁵ (88.8%) RP,HE,OC,TR,CP | 1 (A) (7.9%) | — **ϕ**⁴⁶**κ**B,I (3.3%) NU

τοῦ σκοτόους τοῦ αἰῶνος* τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. 13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι, στῆναι.

14 Στῆτε οὖν, περιζωσάμενοι τὴν ὄσφυν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, 15 καὶ ὑποδησάμενοι† τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· 16 ἐπὶ‡ πᾶσιν, ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ§ πεπυρωμένα σβέσαι· 17 καί, τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθαι* καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα Θεοῦ· 18 διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο† ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἀγίων— 19 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ‡ λόγος, ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει· ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

* 6:12 του αιωνος f³⁵ (97.2%) RP,HE,OC,TR,CP | — ϣ⁴⁶ κA,B (2.8%) NU † 6:15 υποδησαμενοι *rell* | υποδυσσαμενοι [25%]
 ‡ 6:16 επι f³⁵ A [97%] RP,HE,OC,TR,CP | εν ϣ⁴⁶ κB [3%] NU
 § 6:16 τα f³⁵ κA [99%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — ϣ⁴⁶ B [1%]
 * 6:17 δεξασθαι f³⁵ A [94%] RP,HE | δεξασθε ϣ⁴⁶ κB [5%] OC,TR,CP,NU | — [1%] † 6:18 τουτο f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — κA,B [3%] NU ‡ 6:19 μοι δοθη f³⁵ A,B [95%] RP,HE,OC,CP,NU | 21 κ | 1 δοθειη [5%] TR

Closing greetings

21 Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς§ τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει* Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ· 22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο· ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν, Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν ἀφθαρσίᾳ.

---

§ 6:21 εἰδητε και υμεις f³⁵ B (83.4%) RP,HE,OC,TR,CP,NU | ιδητε 23 (4%) | 231 I (9.3%) | 23 ιδητε κA (1.7%) | 1 ϣ⁴⁶ (0.8%) | five variants with ημεις (0.8%) * 6:21 υμιν γνωρισει f³⁵ A [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 ϣ⁴⁶ κB [5%] NU

Ἀμήν.†,‡

---

† **6:24** ἀμήν **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — **ϕ**⁴⁶κA,B [3%] NU

‡ **6:24** The citation of **f**³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1617, 1637, 1725, 1732, 1761, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2080, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 928, 1864, 2554 and 2723 are ‘perfect’ representatives of **f**³⁵ in Ephesians, as they stand, as were the exemplars of another ten. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Meteora, Athens, Mt. Athos [eight different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception. In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either ( ) or [ ]. I have used ( ) for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [ ] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources. I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed ±1%; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed ±3%; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed ±15%. However, I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.

Η Καινή Διαθήκη
The Greek New Testament According to Family 35,
Wilbur Pickering

Copyright © 2020 Wilbur N. Pickering

Language: Ελληνικά (Greek, Ancient)

Dialect: Koine

Contributor: Dwayne Green, Robert A. Boyd

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2024 from source files dated 21 Feb 2024

cf64fb6f-e463-5ebb-820f-5a4a7bb37b73